

Til lovforslag nr. L 113

Folketinget 2016-17

Betænkning afgivet af Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget den 0. marts 2017

3. udkast

(Ændringsforslag fra ALT og EL)

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v.

(Ændring af alderskrav for unge personers beskæftigelse og alderskrav til bevillingshavere og bestyrere m.v.)

[af erhvervsministeren (Brian Mikkelsen)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 8 ændringsforslag til lovforslaget. Erhvervsministeren har stillet ændringsforslag nr. 1-4, 7 og 8. Enhedslistens og Alternativets medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 5. Socialistisk Folkeparti og Radikale Venstres medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 6.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 11. januar 2017 og var til 1. behandling den 26. januar 2017. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i <> møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og erhvervs- og vækstministeren sendte den 7. oktober 2017 dette udkast til udvalget, jf. ERU alm. del – bilag 5. Den 11. januar 2017 sendte erhvervsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Alkohol & Samfund,
Dansk Live,
Lis Hartvig Holm, Taastrup,
HORESTA,

Indre By Lokaludvalg og

3F.

Erhvervsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

3. Tilkendegivelse fra erhvervsministeren

Erhvervsministeren har tilkendegivet, at bestemmelsen om unges beskæftigelse i restaurationslovens § 27 vil blive evalueret med henblik på oversendelse af evalueringen til udvalget senest 2 år efter lovens ikrafttræden, det vil sige senest den 1. juli 2019. Der henvises til ministerens besvarelse af spørgsmål 19.

Erhvervsministeren har endvidere anmodet udvalget om at optrykke ministerens svar på spørgsmål 14 og 21 som bilag til betænkningen.

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget:

Dansk Live,
[HORESTA],
Indre By Lokaludvalg og
3F.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 24 spørgsmål til erhvervsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2 af udvalgets spørgsmål og erhvervsministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

4. Indstillinger <og politiske bemærkninger>

◇

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Til § 1

Af *erhvervsministeren*, tiltrådt af ◇:

1) I den under *nr. 3* foreslåede affattelse af § 10, *stk. 3, 2.-4. pkt.*, udgår i *1. pkt.* », en uafhængig jurist eller advokat«.

[Udeladelse af krav om tilføjelse af jurist eller advokat til bevillingsnævnets sammensætning]

2) Efter *nr. 9* indsættes som nyt nummer:

»1. I § 18, *stk. 1, nr. 1*, ændres »stk. 3« til: »stk. 2.«
[Lovteknisk ændring]

3) I indledningen til *nr. 12* ændres »§ 22« til: »§ 22, *stk. 1-3*«.

[Lovteknisk ændring]

4) *Nr. 13* udgår.

[Den foreslåede regel udgår]

Af *et mindretal* (EL og ALT), tiltrådt af ◇:

5) I den under *nr. 17* foreslåede affattelse af § 27 udgår i *stk. 2 nr. 2*.

[Forslaget om, at unge mellem 15 og 18 år må arbejde på serveringssteder, hvor der serveres stærke drikke, hvis hovedformålet er servering af mad, udgår af lovforslaget]

Af *et mindretal* (SF og RV), tiltrådt af ◇:

6) I den under *nr. 17* foreslåede affattelse af § 27, *stk. 2, nr. 2*, indsættes efter »hermed« til: », og serveringsstedet kun udskænker drikke med en alkoholprocent på maksimal 15 procent«.

[Indskrænkning af bestemmelsens anvendelsesområde til kun at kunne anvendes på serveringssteder, der udskænker stærke drikke med en alkoholprocent på maks. 15 pct.]

Af *erhvervsministeren*, tiltrådt af ◇:

7) Efter *nr. 17* indsættes som nyt nummer:

»02. I § 35, *stk. 1*, ændres »§ 24, *stk. 3*« til: »§ 24, *stk. 4*«.
[Lovteknisk ændring]

Til § 2

8) *Stk. 2* udgår.

[Den delvise ikrafttræden udgår]

Bemærkninger

Til nr. 1

Med den i lovforslaget foreslåede affattelse af § 10, *stk. 3, 2.-4. pkt.*, skal bevillingsnævnet bestå af en repræsentant for politiet valgt af politidirektøren, et sagkyndigt medlem, en uafhængig jurist eller advokat og indtil 6 andre medlemmer. Der tilføres således i forhold til de gældende regler et sagkyndigt medlem og en uafhængig jurist eller advokat.

Ændringsforslaget indebærer en indskrænkning af den foreslåede udvidelse af bevillingsnævnets sammensætning ved, at kravet om, at bevillingsnævnet skal bestå af en jurist eller advokat, udgår. Det betyder, at bevillingsnævnet fortsat foreslås udvidet til at bestå af et sagkyndigt medlem foruden de medlemmer, som efter de gældende regler skal være i et bevillingsnævn.

Med ændringsforslaget sikres det, at bevillingsnævnet med det sagkyndige medlem har kvalifikationer i form af relevant viden om virksomhedsøkonomi, som kan være af afgørende betydning i forhold til f.eks. bevillingens længde, samtidig med, at det sikres, at kommunerne ikke unødigt tilføres større økonomiske konsekvenser ved, at der stilles krav om, at der skal være en uafhængig jurist eller advokat i bevillingsnævnet.

Til nr. 2

Der er tale om en lovteknisk ændring. Ændringen af henvisningen til § 18, *stk. 3*, sker som en konsekvensændring af lovforslagets § 1, *nr. 11*, hvor *stk. 3* bliver til *stk. 2*.

Til nr. 3

Der er tale om lovtekniske ændringer. Ændringsforslaget præciserer, at sænkelsen af aldersgrænserne i § 22 fra 25 år til 21 år, sker i både § 22, *stk. 1*, *stk. 2* og *stk. 3*.

Til nr. 4

Lovforslagets § 1, *nr. 13*, indeholder en udvidelse af den gældende § 24, *stk. 2*, som indebærer, at forbuddet mod at udlevere eller medbringe stærke drikke i virksomheder, som ikke har alkoholbevilling, gælder for alle typer af virksomheder, herunder salgs- og serveringsvirksomheder. Baggrunden for forslaget § 1, *nr. 13*, har været at præcisere de gældende regler, hvorefter restaurationslovens § 24, *stk. 1*, ifølge lovtæksten gælder for alle virksomhedstyper. Det foreslås, at § 1, *nr. 13*, udgår, da der med formuleringen i forslaget er sket en utilsigtet udvidelse af bestemmelsens anvendelsesområde.

Ændringsforslaget indebærer således, at forslaget til § 24, *stk. 1, 2. pkt.*, udgår, hvorfor det gældende forbud om at udlevere eller medbringe stærke drikke til nydelse i eller på spisesteder uden alkoholbevilling videreføres.

Til nr. 5

Ændringsforslaget indebærer, at forslaget der gør det muligt for unge mellem 15 og 18 år at arbejde på serveringssteder, hvor der serveres stærke

drikke, hvis hovedformålet er servering af mad, udgår af lovforslaget.

Til nr. 6

Med den i lovforslaget foreslåede § 27, stk. 2, nr. 2, i restaurationsloven, bliver det i tidsrummet 6.00 – 22.00 muligt for personer mellem 15 og 18 år at få beskæftigelse med afrydning, opdækning, rengøringsarbejde, modtagelse af bestillinger eller servering af stærke drikke under opsyn af personer over 18 år på serveringssteder, hvis hovedformål er servering af mad, og hvor serveringen af stærke drikke sker i forbindelse hermed.

Ændringsforslaget indebærer en indskrænkning i anvendelsesområdet for den i lovforslaget foreslåede § 27, stk. 2, nr. 2, og betyder, at bestemmelsen kun kan anvendes for de serveringssteder, hvis hovedformål er servering af mad, når serveringsstedet kun udskænker drikke med en alkoholprocent på maksimal 15 procent. Det vil som udgangspunkt sige serveringssteder som alene serverer øl og vin som alkoholiske drikke, hvilket f.eks. kan være burger-/grillbarer og madboder i forlystelsesparker o.lign, der sædvanligvis ikke sælger stærkere spiritus.

*Hans Kristian Skibby (DF) Mette Hjermind Dencker (DF) Jan Rytkjær Callesen (DF) Lise Bech (DF) Tilde Bork (DF)
Dorthe Ullemose (DF) Torsten Schack Pedersen (V) Preben Bang Henriksen (V) Eva Kjer Hansen (V) Jacob Jensen (V)
Erling Bonnesen (V) Jane Heitmann (V) Villum Christensen (LA) Joachim B. Olsen (LA) nfm. Anders Johansson (KF)
Erik Christensen (S) Karin Gaardsted (S) Peter Hummelgaard Thomsen (S) Kaare Dybvad (S) Morten Bødskov (S) fmd.
Rasmus Horn Langhoff (S) Thomas Jensen (S) Pelle Dragsted (EL) Henning Hyllested (EL) René Gade (ALT)
Christian Poll (ALT) Ida Auken (RV) Lisbeth Bech Poulsen (SF) Karsten Hønge (SF)*

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Tjóðveldi (T)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Alternativet (ALT)	10	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Med ændringsforslaget sikres det, at unge mellem 15-18 år ikke kan beskæftiges med de nævnte arbejdsområder på serveringssteder, som udskænker stærkere spiritus (over 15 procent), og hvor der er en større risiko for, at miljøet kan være præget af berusede folk.

Til nr. 7

Der er tale om en lovteknisk ændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 15, hvor stk. 3 bliver til stk. 4.

Til nr. 8

Det foreslås, at lovforslagets § 2, stk. 2, vedrørende afvigelse af ikrafttrædelsestidspunkt, udgår. Der er i lovforslaget § 2, stk. 2, henvist til forslagens § 1, nr. 4. Det skulle rettelig have været § 1, nr. 3, men da forslaget udgår, har det ingen betydning.

Det foreslås i ændringsforslagets *nr. 1*, at den uafhængige jurist eller advokat udgår af lovforslagets § 1, nr. 3. En særskilt bestemmelse om et senere ikrafttrædelsestidspunkt i forslagens § 2, stk. 2, hvor den korrekte henvisning er til lovforslagets § 1, nr. 3, vurderes herefter ikke at være nødvendig, da den foreslåede udvidelse af bevillingsnævnet med et sagkyndigt medlem bør være mulig at gennemføre i henhold til lovforslagets § 2, stk. 1, foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt den 1. juli 2017.

Oversigt over bilag vedrørende L 113

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat fra erhvervsministeren
2	Henvendelse af 11/11-16 fra Indre By Lokaludvalg
3	Henvendelse af 23/11-16 fra Alkohol og Samfund samt præsentationer fra deres foretræde for udvalget den 8/1-17
4	Henvendelse af 19/1-17 fra HORESTA
5	Henvendelse af 25/1-17 fra 3 F
6	Tidsplan over udvalget behandling af lovforslaget
7	Henvendelse af 2/2-17 fra Indre By Lokaludvalg
8	Henvendelse af 3/2-17 fra Lis Hartvig Holm, Taastrup
9	Præsentation fra Dansk Live til brug for deres foretræde for udvalget 9/2-17
10	1. udkast til betænkning
11	Henvendelse af 21/2-17 fra HORESTA
12	Henvendelse af 22/2-17 fra Dansk Live
13	Anmodning om optryk af L 113 – svar på spm. 19 i betænkningen, fra erhvervsministeren
14	Anmodning om optryk af L 113 – svar på spm. 11 i betænkningen, fra erhvervsministeren
15	Henvendelse af 6/3-17 fra Dansk Live
16	Ændringsforslag fra erhvervsministeren
17	Revideret ændringsforslag fra erhvervsministeren
18	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 113

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelsen af 11/11-16 Indre By Lokaludvalg, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om kommentar til henvendelsen af 23/11-16 fra Alkohol og Samfund samt præsentationer fra deres foretræde for udvalget den 8/1-17, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om kommentar til henvendelsen af 19/1-17 fra HORESTA, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om kommentar til henvendelsen af 25/1-17 fra 3 F, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om kommentar til henvendelse af 2/2-17 fra Indre By Lokaludvalg, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om kommentar til henvendelse af 3/2-17 fra Lis Hartvig Holm, Taastrup, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om ministeren vil stille ændringsforslag om en deling af lovforslaget i to dele, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om ministeren vil kommentere undersøgelsen »Seksuel chikane inden for Privat Service, Hotel og Restauration«, 2015, fra Analyse

- Danmark, som 3F havde med under sit foretræde for Erhvervs- Vækst og Eksportudvalget den 2. februar 2017, hvor 3F bemærkede, at undersøgelsen indikerede, at arbejdstagere, der arbejder med udkænkning af stærke drikke i restaurationer, særligt i forbindelse med julefrokoster og lignende arrangementer, i særlig grad bliver udsat for seksuel chikane, til erhvervsministeren, [og ministerens svar herpå]
- 9 Spm. om ministeren vil kommentere undersøgelsen »Seksuel chikane inden for Privat Service, Hotel og Restauration«, 2015, fra Analyse Danmark, som 3F havde med under sit foretræde for Erhvervs- Vækst og Eksportudvalget den 2. februar 2017, hvor 3F bemærkede, at undersøgelsen indikerede, at særligt yngre kvinder, der arbejder med udkænkning af stærke drikke i restaurationer, udsættes for seksuel chikane, og at jo yngre medarbejderen er, jo større er risikoen for chikane, og at chikanen i det væsentligste kommer fra kunder, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om ministeren vil redegøre for de arbejdsmiljømæssige problemstillinger, som ministeren vurderer der særligt er forbundet med udkænkning af stærke drikke i restaurationer, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om hvilke kriterier der afgrænser serveringssteder, hvis hovedformål er servering af mad, fra serveringssteder, hvis hovedformål ikke er servering af mad, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, hvem der er kontrolansvarlig og hvordan det sikres, at reglerne i praksis overholdes, herunder at 15-17-årige kun serverer stærke drikke i forbindelse med servering af mad og under opsyn af personer over 18 år , til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om, hvad der i den foreslåede § 27, stk. 2, forstås ved »stærke drikke«, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om, hvilke overvejelser og dokumentation der ligger bag vurderingen af, at risikoen for at blive udsat for berusede personer før kl. 22.00 på serveringssteder, hvis hovedformål er serveringen af mad, er begrænset, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om en præcis afgrænsning af begreberne i den foreslåede § 27, stk. 2, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om, hvordan serveringssteder sanktioneres, hvis ikke de opfylder lovens krav, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om ministeren vil redegøre for de beskæftigelsesmæssige konsekvenser af lovforslaget i forhold til typen af jobs, som 15-17 årige vil overtage på serveringsstederne, der i dag beskæftiges af personer på 18 år og derover, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, hvilke hensyn der ligger bag, at 15-17 årige unge skal have mindre trygge arbejdsvilkår alene fordi, de er i familie med værten eller er under uddannelse i tjenerfaget, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm., om ministeren i forlængelse af sin tilkendegivelse under førstebehandlingen af lovforslaget bekræfte vil, at han vil foretage en evaluering af loven og orientere udvalget om resultatet af evalueringen se-

- nest 2 år efter lovens ikrafttræden, til erhvervsministeren til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om kommentar til præsentation fra Dansk Live, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om en uddybning af L 113 - svar på spm. 3, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm., om ministeren kan bekræfte, at lovforslaget, jf. det foreslåede § 24, stk. 1, 2. pkt., indebærer, at det fremover ikke vil være lovligt at medtage eller få udleveret alkoholiske drikke på 2,8 procent eller derover (f.eks. champagne eller øl) i forbindelse med bl.a. studenterkørsel og bryllupskørsel i limousine, hestevogn, bus og på havnerundfarer o.lign, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om kommentar til henvendelsen af 22/2-17 fra Dansk Live, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om kommentar til henvendelsen af 6/3-17 fra Dansk Live, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå

2 af udvalgets spørgsmål og ministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen

Spørgsmål og svar er optrykt efter ønske fra udvalget:

Spørgsmål nr. 14:

Vil ministeren jf. bemærkningerne til nr. 17 om § 27 oplyse, hvilke overvejelser og dokumentation der ligger bag vurderingen af, at risikoen for at blive udsat for berusede personer før kl. 22.00 på serveringssteder, hvis hovedformål er serveringen af mad, er begrænset? Og vil ministeren i forlængelse heraf grundigt redegøre for, hvad der forstås ved »berusede«?

Svar:

Jeg vil gerne indledningsvis fremhæve, at § 27 i lovforslaget om unges beskæftigelse er afstemt i forhold til Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges beskæftigelse. Det følger bl.a. af § 23, stk. 4, i Arbejdstilsynets bekendtgørelse, at unge, der er fyldt 15 år og ikke længere er omfattet af undervisningspligten, må arbejde i restauranter, hoteller, grillbarer og lignende, hvor der ikke serveres stærke drikke, indtil kl. 24.00.

Da der i den foreslåede § 27 er tale om restaurationer, hvor der kan serveres stærke drikke, har jeg fundet det nødvendigt at begrænse tidsrummet så de unge mellem 15 og 18 år kun må være på arbejde indtil kl 22.

Særligt vil jeg gerne bemærke, at muligheden for at beskæftige unge under 18 år frem til kl. 22 alene indføres for restaurationer hvis hovedformål er servering af mad, herunder caféer, restauranter, madboder i forlystelsesparker, svømmehaller, hoteller, konference-/messecentre m.v. Jeg skal i den forbindelse henviser til min besvarelse af spørgsmål 11 ad L 113 vedr. afgrænsningen af restaurationer, hvis formål er servering af mad. Ydermere skal den unge være under tilsyn af voksent personale i hele arbejdstiden.

Det er min klare opfattelse, at dette er med til at begrænse risikoen for, at unge kan blive udsat for at skulle håndtere alkoholpåvirkede personer, idet diskoteker, barer eller lignende herved bliver afskåret fra at kunne beskæftige unge under 18 år.

Endvidere finder jeg, at den fastsatte tidsperiode fra kl. 6.00 – 22.00 afgrænser risikoen for, at unge under 18 år unge kan blive udsat for at skulle håndtere berusede personer. Herved tages der højde for, at unge ikke bør arbejde sent i de typer af restaurationer, der i løbet af aftenen ændrer formål fra madservering til servering af stærke drikke – og hvor der formodes at befinde sig flere berusede personer senere på aftenen. De foreslåede regler bygger således bl.a. på en formodning om, at jo senere på aftenen det bliver, desto større risiko er der for, at der er berusede personer til stede i restaurationen.

Afslutningsvis kan jeg oplyse, at der ikke, i forbindelse med lovforslaget, er beskrevet en definition af, hvad der forstås ved »berusede« personer. Det vil altid være en konkret, skønsmæssig vurdering at fastslå om der er tale om »beruselse«. Restauratører har mulighed for at udvise folk, der opfører sig uanstændigt. Derudover vil den håndhævende myndighed, også kunne foretage en sådan vurdering. I forhold til § 27 er det politiet, der udgør den håndhævende myndighed.

Spørgsmål nr. 21:

Ministerens bedes bekræfte, jf. ministerens svar på L 113 – spørgsmål 3: »Ligeledes kan der af den gældende restaurationslov ikke udledes et generelt krav om, at en restauration ikke må lukke unge under 18 år ind efter et bestemt klokkeslæt.«, at Restaurationsplan 2014-2017 for Syd- og Sønderjylland ikke er i overensstemmelse med gældende lovgivning, når der står »(...) må unge under 16 år som udgangspunkt

ikke færdes på restaurationer, hvor udskænkning af alkohol er det bærende element, og efter kl. 24 gælder det samme for unge under 18 år.«

Svar:

Restaurationsloven opstiller ikke et alderskrav for adgang til en restauration. Der er ikke noget til hinder for, at en restauratør kan fastsætte regler for, hvem der kan få adgang til restaurationen. En restauratør kan således godt selv bestemme, at unge under 18 år ikke har adgang til en restauration, f.eks. efter et bestemt klokkeslæt. Derudover skal jeg henvise til min besvarelse af spørgsmål 3 ad L 113.

Der er således ikke hjemmel i restaurationsloven til at fastsætte et generelt krav om, at restaurationer ikke må lukke unge under 18 år ind.

Kommunalbestyrelsen/bevillingsnævnet kan på baggrund af bl.a. en vurdering af lokale og regionale forhold i området – evt. i samarbejde med politiet - fastsætte vilkår om adgang til en restauration i forbindelse med udstedelse af en bevilling. Der skal i den forbindelse altid foretages en konkret vurdering af forholdene for den enkelte restauration.